

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยตามสิทธิประกันสุขภาพที่โรงพยาบาลแม่ทะ ตำบลแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2549 – กุมภาพันธ์ 2550

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ป่วยที่รับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่ทะ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2549 จำนวน 61,658 ราย

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณจากสูตรการหาขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite population) (ครีส์องค์, 2548)

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$\text{เมื่อ } N = \text{ขนาดของประชากร} = 61,658$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อน เท่ากับ } 0.05$$

$$\text{แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง} = \frac{61,658}{1 + \{61,658 \times (0.05)^2\}}$$

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = 398 \text{ ราย}$$

2.2 การสุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic random sampling) ดังนี้

2.2.1. จัดกลุ่มประชากรที่ศึกษาทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 61,658 ราย เป็น 5 กลุ่ม ตามสิทธิประกันสุขภาพคือ กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ยกเว้นค่าธรรมเนียม) จำนวน 27,592 ราย กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 18,393 ราย กลุ่มประกันสังคม จำนวน 6,646 ราย กลุ่มข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5,790 ราย และกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 3,237 ราย

2.2.2. หาขนาดตัวอย่างในระดับชั้นของทั้ง 5 กลุ่ม โดยการคิดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จะได้ขนาดตัวอย่าง คือ กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ยกเว้นค่าธรรมเนียม) จำนวน 178 ราย, กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 119 ราย, กลุ่มประกันสังคม จำนวน 43 ราย, กลุ่มข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 37 ราย, และกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 21 ราย รวม 398 ราย

2.2.3. จัดเรียงลำดับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม (5 กลุ่ม)

2.2.4. หาช่วงระยะห่างของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่ม โดยการคำนวณจากจำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมดของแต่ละกลุ่มหารด้วยขนาดตัวอย่างของกลุ่มนั้นๆ (หาค่า k)

2.2.5. หาตำแหน่งเริ่มของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่ม โดยผู้วิจัยสุ่มหมายเลขระหว่าง 1 ถึง k ขึ้นมาหนึ่งหมายเลขโดยการจับฉลากแบบง่าย จากนั้นใช้หมายเลขนั้นเป็นตัวอย่างเริ่มต้น (สมมติให้เป็น r) ตัวอย่างที่ได้รับเลือกต่อไปคือหมายเลข $r + k, r+2k, r+3k, \dots$ ตามลำดับจนครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

2.2.6. ผลการสุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ราย เนื่องจากบางตัวอย่างมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จึงไม่สามารถนำตัวอย่างนั้นๆมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนั้นจึงได้ขนาดตัวอย่าง คือ กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ยกเว้นค่าธรรมเนียม) จำนวน 162 ราย กลุ่มบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 108 ราย กลุ่มประกันสังคม จำนวน 39 ราย กลุ่มข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 34 ราย และกลุ่มอื่นๆ จำนวน 19 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมสำเร็จรูปในการเก็บข้อมูลผู้ป่วยที่มารับการรักษาพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลแม่ทะ

2. แบบบันทึกทะเบียนประวัติผู้ป่วย (OPD card)

3. แบบบันทึกข้อมูลผู้รับบริการ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบขึ้นเอง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูล เลขประจำตัวผู้ป่วย, เพศ, อายุ, โรค, ค่ารักษาพยาบาล, ค่ายา และค่าอื่นๆ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือสิทธิประกันสุขภาพ ได้แก่
 - 1.1 บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ยกเว้นค่าธรรมเนียม)
 - 1.2 บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า
 - 1.3 ประกันสังคม
 - 1.4 ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ
 - 1.5 อื่น ๆ
2. ตัวแปรตาม คือ ค่ารักษาพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยค่ายาและค่าอื่นๆ
3. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลของผู้ป่วย ได้แก่
 - 3.1 เพศ
 - 3.2 อายุ
 - 3.3 โรค

เก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป ในการเก็บข้อมูลผู้ป่วยที่มารับการรักษาพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลแม่ทะ แบบบันทึกทะเบียนประวัติผู้ป่วย (OPD card) และ แบบบันทึกข้อมูลผู้รับบริการ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบขึ้นเอง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูล เลขประจำตัวผู้ป่วย เพศ อายุ การวินิจฉัยโรค ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา และ ค่าอื่นๆ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่ทะ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มประชากรที่ศึกษา
2. ประสานกับเจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอก กลุ่มวิชาการของโรงพยาบาลแม่ทะ ในการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้
 - 3.1 สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลในระบบโปรแกรมสำเร็จรูปที่บันทึกข้อมูลผู้ป่วยโดยเลือกข้อมูลผู้ป่วยที่มารับบริการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2549

3.2 ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องของข้อมูล หากข้อมูลที่ได้ไม่สมบูรณ์จะทำการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก OPD card

3.3 บันทึกข้อมูลข้อมูลที่ต้องการศึกษาวิจัยลง ในแบบบันทึกข้อมูลผู้รับบริการที่ผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้ป่วย ได้แก่ เพศ อายุ โรค และข้อมูลค่ารักษาพยาบาล ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
2. การเปรียบเทียบค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิประกันสุขภาพ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA)
3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลหลักและอิทธิพลร่วมต่อค่ารักษาพยาบาล ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way ANOVA)
4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลหลักและอิทธิพลร่วมต่อค่ายา ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way ANOVA)
5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลหลักและอิทธิพลร่วมต่อค่าอื่นๆ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way ANOVA)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved